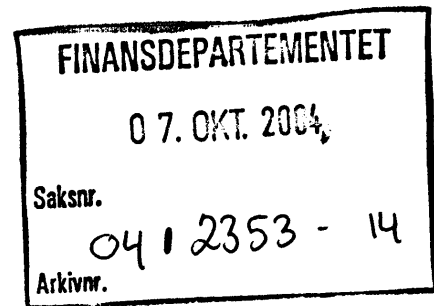

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008, Dep.
0030 OSLO

HØRING – UTKAST TIL BOKFØRINGSFORSKRIFT

Det vises til departementets høringsbrev av 21. september 2004 vedrørende utkast til bokføringsforskrift.

Innledning

NHO har tidligere avgitt høringsuttalelse til bokføringsutvalgets forslag til bokføringsforskrift, og viser for så vidt fortsatt til denne hva gjelder de forslag som ikke er endret.

Det er foretatt noen endringer i forhold til denne i departementets notat. Forslagene til endringer i forhold til bokføringsutvalgets forslag er ikke begrunnet. Det er følgelig ikke lett å forstå bakgrunnen for de ulike endringsforslagene. Siden endringene ikke er mange i forhold til det opprinnelige utgangspunkt, burde det ha vært mulig for departementet å si to ord om hvilke hensyn som har vært avgjørende for endringsforslagene. Muligheten til å gi gode høringsinnspill, og kvaliteten på nærværende høringsrunde reduseres derfor tilsvarende, noe NHO beklager. I tillegg reduseres muligheten for veiledning i "forarbeidene" til forskriften, noe som er særdeles problematisk i forhold til regelverksområder hvor den vesentlige materielle lovgivingen skjer i forskriften.

Vi vil også innledningsvis bemerke at forskriften i likhet med lovvedtaket kommer sent, noe som gjør det nødvendig med overgangsregler i forhold til ikrafttredelse 1.1.2005. Så vidt vi forstår vil Stortinget ved sin behandling av loven legge opp til en overgangsordning på ett år i forhold til gjeldende regulering, dvs. lov og forskrift, noe som NHO synes er positivt. Innholdet i forslaget til forskrift vil således ikke gjelde for de bokføringspliktige som velger å benytte seg av overgangsperioden.

Vi vil nedenfor kommentere de ulike forskriftsforslagene fortløpende etter forskriftens nummerering.

§ 3-1 Lovbestemte spesifikasjoner

Departementet foreslår å redusere den beløpsmessige grense for spesifikasjonskrav ved kontantsalgspapir i § 3-1, 2. ledd fra kr. 100.000 til kr. 40.000.

NHO mener fortsatt at kravet til motpartsspesifisering ved kontantsalg, med de praktiske konsekvenser dette får for utarbeidelsen av dokumentasjonen, påfører de bokføringspliktige betydelige merkostnader som ikke gir tilsvarende øket kontrollverdi på samfunnets hånd. Reglene er enkle å omgå og bedrifter som ønsker å omgå regelverket vil uten store kreative evner og anstrengelser, enkelt kunne gjøre dette. Slik vi ser det vil kravet ramme de (fleste) bedrifter som strever for å opptre lovlidig, uten at det nødvendigvis gir større mulighet til å ta de reglene er ment å ramme. De nye bokføringsbestemmelsene innfører også nye regler om dokumentasjon av produksjonen av tjenester (timer), bl.a i byggebransjen, som også er ment – og lang mer egnet – til faktisk å forhindre og avdekke unndragelser i slike bransjer.

NHO går uansett imot en reduksjon av grensen fra kr. 100.000 til kr. 40.000 i § 3-1, 2. ledd. Et samlet bokføringsutvalg støttet grensen på kr. 100.000, som fortsatt fremstår som en mer hensiktsmessig nedre grense for slike kontantsalgskrav. Selv om hvitvaskingsloven krever at rapporteringspliktige (hvitvaskingslovens § 5 jfr. § 4, som bl.a. omfatter forhandlere av gjenstander for en verdi av kr. 40.000 i kontanter) ved etableringen av et kundeforhold skal kreve gyldig legitimasjon av kunden, tilsier ikke det en tilsvarende endring av terskelverdien i § 3-1,2. ledd. En slik utvidelse rammer de mange handler som gjøres med en kunde. Det er mer naturlig å samordne terskelen med identitetskontrollterskelen for ikke tidligere registrerte kunder, som i hht. hvitvaskingslovens § 5 også går ved kr. 100.000.

§ 5-2 Utsteder av dokumentasjon

§ 5-2-2 Elektronisk salgspapir

NHO støtter ikke den foreslåtte helt nye bestemmelsen.

Vi antar at forslaget har til hensikt å sikre at dokumentet ikke kan redigeres etter at det er avsendt fra utsteder, et sentralt punkt i forhold til elektronisk salgspapir. Vi mener imidlertid at de forsøk departementet gjør på å stille andre og bedre krav i så henseende gjennom forslag til en helt ny forskriftsbestemmelse om elektronisk salgspapir i forhold til bokføringslovutvalgets forslag, verken er formålstjenelige eller heldige.

- Elektronisk signatur er kun egnet til å autentisere avsender og således ikke noe egnet virkemiddel til å oppnå formålet.
- ” Annen teknologi for i størst mulig grad eliminere redigeringsmuligheter...” gir liten veiledning utover de krav som allerede følger av forslaget til bokføringslov, § 10, 1. ledd, Dokumentasjon av bokførte opplysninger, hvor det heter ”... Dokumentasjonen....skal være i et ikke direkte redigerbart format..”
- Funksjonelle krav slik lovens § 10 stiller opp er både hensiktsmessig og fleksible, og gjør at fremtidig teknologiutvikling kan benyttes.

Andre og mer spesifikke krav kan lett fremstå som så omfattende at mange (små) bedrifter ikke vil benytte seg av muligheten til å utstede elektronisk salgspapir av denne grunn. I den grad det over tid vil vise deg at det er behov for mer spesifikke krav til elektronisk salgspapir, vil dette kunne utvikles gjennom god bokføringsskikk.

§ 5-6 Dokumentasjon av lønn mv

Tidspunktet for utstedelse av lønnsdokumentasjon er foreslått endret fra tidspunkt for utbetaling til "...det tidspunkt det er anledning til å få de aktuelle ytelsene utbetalt...".

NHO kan ikke støtte den foreslåtte endring. Det må legges til grunn at tidspunktet for utbetaling i det alt vesentlige må være det relevante for krav til dokumentasjonsutstedelse. Etter vår mening må det viktige være at dokumentasjonen foreligger innen utbetalingstidspunktet, hvoretter sistnevnte også er det avgjørende tidspunktet for når utbetalingen kommer til beskatning hos mottaker.

Hvilket tidspunkt kravet til utbetaling oppstår vil videre kunne variere, og ikke nødvendigvis være overensstemmende med faktisk utbetalingstidspunkt. Den foreslåtte endring kan derfor skape praktiske problemer, og kan heller ikke være nødvendig. Når begrunnelsen for forslaget ikke er fremført, og heller ikke er åpenbar, bør endringen ikke gjennomføres.

§ 6-3 Dokumentasjon av aksjer, obligasjoner og andre markedsbaserte finansielle instrumenter

Departementet forslag til bestemmelse er helt ny, og krever at "Aksjer, obligasjoner mv. skal dokumenteres med oppgaver fra et verdipapirregister...".

Vi er usikre på hva man mener med bestemmelsen, og om det kun er de markedsbaserte aksjer (børsnoterte) eller om alle aksjer er ment å omfattes. Dette må eventuelt tydeliggjøres bedre.

Som departementet vil være kjent med er det kun lovmessige krav om registrering av allmennaksjeselskapenes aksjer i et verdipapirregister. I tillegg er en del aksjeselskaper registrert der på frivillig basis, men hovedmassen av norske aksjeselskaper (ca. 150.000) ikke er registrert i noe verdipapirregister. For aksjer som ikke er registrert i noe register vil enten utskrift av aksjonærregisteret, utskrift av aksjeeierboken eller sluttседdel kunne være relevant dokumentasjon. Som kjent vil overdragelser i aksjeselskaper kunne ta noe tid på grunn av at aksjeoverdragelser i utgangspunktet krever styresamtykke, selv om styresamtykke regelmessig gis. Aksjeeierboken vil da ikke kunne være à jour. I disse tilfeller vil typisk sluttседdel kunne være dokumentasjon for balansen. Ulike situasjoner krever således ulik dokumentasjon. Vi kan derfor ikke se at det er behov for bestemmelsen. I sin nåværende form er den høyst uklar. Bokføringsutvalget fant heller ikke behov for en slik bestemmelse, utover lovens krav til dokumentasjon av balansen, som må kunne gi tilstrekkelig veiledning i dette tilfellet..

§ 7-3 Unntak fra oppbevaringsplikten

I bestemmelsens siste ledd er det tilføyd at regnskapsmateriale *uten opphold* skal kunne fremlegges for offentlig kontrollmyndighet i Norge i hele oppbevaringstiden.

NHO mener at kravet er for strengt og vil kunne være vanskelig å etterleve for de bokføringspliktige. Bestemmelsen bør ta høyde for at det kan oppstå situasjoner der en umiddelbar etterlevelse ikke vil være mulig. På denne bakgrunn er det vår mening at formuleringen bør modereres med ordet "ubegrunnet", altså slik at regnskapsmaterialet skal kunne fremlegges "uten ubegrunnet opphold".

§ 8-5 Serveringssteder

§ 8-5-1 Virkeområde

Bokføringsforskriften viderefører i det vesentlige de særlige krav som ble stillet til serveringssteder som serverte alkohol, jf. forskrift 12. desember 2002 nr 1491. Hensynene bak disse særlig skjerpede regler til kassaapparater, dokumentasjon av omsetning, uttak, varekjøp, varebeholdning samt priser, var i det vesentlige begrunnet i de utfordringer omsetning av alkoholholdige varer ga med hensyn til mulighet for unndragelser av skatt og avgift. Noen av disse krav er nå inntatt i forskriftens generelle bestemmelser, bl.a krav til kassaapparat og kravene til den dokumentasjon dette skal levere.

NHO kan generelt støtte tilleggskrav om rapportering av hensyn til slike særlig begrunnede kontrollbehov. NHO kan imidlertid ikke støtte at slike krav gjøres generelle, uten at de særlige forhold som begrunner kravene, foreligger generelt.

NHO kan derfor ikke støtte den foreslåtte endringen i forhold til Bokføringslovutvalgets forslag. Utvidelsen vil ramme en rekke serveringssteder hvor de særlige kontrollbehovene ikke foreligger, og påføre disse bedriftene unødige og kostnadskrevende dokumentasjonskrav. Som eksempler på bedrifter som vil rammes nevner vi tradisjonelle bakeriutsalg med enkel servering, mindre kafeer f.eks. i kjøpesentre, bensinstasjoner som har servering, gatekjøkken og hamburgerkjeder mv. "Like regler" for disse serveringsstedene og serveringssteder med skjenkebevilling, er forfeilet hvis formålet er like konkurransevilkår, og medfører i realiteten ulikebehandling. Regjeringens uttalte målsetting om "Et enklere Norge" for bedriftene, taler heller ikke for å ilegge mer eller mindre ubegrunnede dokumentasjonskrav for å "jevne ut" rammebetingelsene mellom aktører som ikke er like innen samme bransje.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Juridisk Område

Ingebjørg Harto
Avd. direktør